ZABAWY POPRZEZ NAŚLADOWANIE

Zabawy poprzez naśladowanie różnorodnych odgłosów (zabawy dźwiękonaśladowcze) i czynności, to również skuteczne i atrakcyjne dla dzieci treningi aparatu mowy. A zatem, proponujemy dziecku naśladowanie ruchów oraz głosów zwierząt i przedmiotów za pomocą warg i języka np.:

1. Konik jedzie na przejażdżkę. Naśladuj konika stukając czubkiem języka o podniebienie, wydając przy tym charakterystyczny odgłos kląskania.
2. Wilk gonił zająca i bardzo się zmęczył, wysunął język i dyszy. Wysuń język jak najdalej- pokaż dyszącego wilka.
3. Huśtawka unosi się do góry, a potem wraca na dół. Otwórz szeroko usta i poruszaj językiem tak, jakby się huśtał (w górę i w dół, od dolnego do górnego wałka dziąsłowego).
4. Udając ryjek świnki Wysuń obie wargi do przodu, potem połóż na górnej wardze słomkę i spróbuj ją jak najdłużej utrzymać.
5. Naśladowanie chomika - dziecko wypycha policzki językiem raz z prawej raz z lewej strony. Ćwiczenie wykonuje się przy mocno zaciśniętych wargach.
6. Język jak żołnierz na defiladzie. Na raz - czubek języka wędruje na górną wargę, na dwa – czubek języka dotyka lewego kącika ust, na trzy - czubek języka na dolną wargę, na cztery - czubek języka przesuwamy do prawego kącika ust.
7. Język jak malarz (maluje sufit dużym pędzlem). Pomaluj językiem swoje podniebienie, zaczy-nając od zębów w stronę gardła.
8. Język jak zjeżdżalnia. Dziecko próbuje zrobić zjeżdżalnię dla krasnoludków ze swojego języka. Opiera czubek języka za dolnymi zębami i unosi do góry jego środkową część. Należy bardzo uważać, aby język nie wysuwał się przed zęby.
9. Język jak młotek. Dziecko próbuje zamienić język w młotek i uderza o dziąsła tuż za górnymi zębami, naśladując wbijanie gwoździa.
10. Udajemy otwieranie i zamykanie drzwi. Dziecko pokazuje jak wargi ściągnięte do przodu, otwierają się i zamykają.

Powyższe ćwiczenia należy traktować wybiórczo, bowiem zastosowanie wszystkich jako schematu lub programu ćwiczeń może się okazać zbyt męczące i mało atrakcyjne dla dziecka. Nie przesadzajmy również z czasem trwania takich zabaw. Zaproponowane ćwiczenia mogą jedynie wspomóc i przyspieszyć naturalny proces rozwoju mowy, ale nie mogą zastąpić wizyty u logopedy koniecznej, gdy dziecko ma jakąkolwiek wadę wymowy. Pamiętajmy również o tym, że w języku polskim nie ma głosek wymagających wysuwania języka przed zęby, po brodę czy do wysokości nosa, ani też wypychających policzki, dlatego też zabaw wymagających takich ruchów języka nie należy stosować nazbyt dużo, a jedynie w celu wzmocnienia mięśni języka. Warto takim zabawom nadawać temat, np. język jak szyja żyrafy, język jak trąba słonia, język jak łapka chomika itpW przypadku słabej pionizacji języka u dziecka, gdy nie rozwijają się takie głoski jak: sz, ż, cz, dż oraz l i r warto wybierać te zabawy, które wymagają unoszenie języka ku podniebieniu i w stronę górnych zębów.

ZABAWY LOGOPEDYCZNE:

1. Poznajemy zwierzęta

Do przeprowadzenia ćwiczenia potrzebne będą figurki zwierząt: kota, świnki, konia i krowy oraz odpowiadające im rysunki.
Informujemy dziecko, że dojechaliśmy na wieś i zaraz spotkamy zwierzęta. Demonstrujemy dziecku figurki zwierząt pozwalając, aby się z nimi zapoznało i krótko charakteryzujemy zwierzęta:
Kotek łapie myszy i lubi mleczko.

Krowa daje mleko.
Koń pracuje w polu.
Świnia mieszka w chlewika i wszystko lubi jeść.

2. Zabawa w naśladowanie zwierząt:
Pijemy mleczko z miseczki, tak jak kotek i oblizujemy się. (Miseczką mogą być złożone przez nas dłonie.)
Żujemy trawę tak jak krowa.
Parskamy tak jak konik.
Robimy z ust ryjek świnki i chrząkamy.
W celu kontroli poprawności wykonywania ćwiczenia możemy dać dziecku lusterko i poprosić by starało się nas naśladować jak najdokładniej.

3. Tańczące węże
Do dmuchania można wykonać papierowe węże zawieszone na nitce. Dziecko dmucha na nie delikatnie ciągłym strumieniem powietrza, tak, aby zaczęły „tańczyć" (obracając się w kółko). Następnie dziecko rysuje ręką w powietrzu węża, wymawiając na jednym wydechu długie s (sss).

4. Śmiechy i śmieszki
Rodzic mówi: wyobraź sobie, że jesteś w cyrku. Klaun przedstawia śmieszną sztuczkę. Posłuchaj uważnie jak ja się z niego śmieję i spróbuj naśladować mój śmiech (rodzic zmienia głos i śmieje się nisko ho, ho, ho , wysoko hi, hi ,hi, cicho hu, hu, hu, głośno ha, ha, ha, wolno he, he, he, szybko hy, hy, hy).

5. Zabawa słuchowo- ruchowa „Drzewa"
Dziecko wyobraża sobie, że jest drzewem, którego gałęzie poruszają się na wietrze. Naśladuje szum wiatru. W tym samym czasie mama lub tata gra na jakimś instrumencie. Zgodnie z jego natężeniem dziecko „szumi" raz głośniej, raz ciszej. Gdy instrument cichnie, milknie i dziecko. Należy oddychać nosem- wypuszczać powietrze ustami.

6. Zabawa oddechowa „Śniegowe gwiazdki"
Mama lub Tata daje dziecku papierową śnieżynkę (może być wacik), zawieszoną na nitce. Zadanie polega na tym, żeby nabrać nosem powietrze i dmuchać na śnieżynkę, aby jak najdłużej była odchylona od pionu. Można zdmuchiwać również śnieżynki z dłoni lub z blatu stołu.

7. Zabawa słuchowa „Co tak szeleści?
Dziecko wyobraża sobie, że wieje wiatr. W tym czasie Mama lub Tata demonstruje odgłosy różnych szeleszczących rodzajów materiałów (folia, karton, celofan, papier, itp.) Dziecko zapamiętuje dźwięki, zamyka oczy i zgaduje, co teraz szeleści.

ĆWICZENIA SŁUCHOWE

Ćwiczenia słuchowe– stanowią one bardzo ważną grupę ćwiczeń logopedycznych, ponieważ często opóźnienia czy zaburzenia rozwoju mowy pojawiają się na skutek opóźnień rozwoju słuchu fonematycznego/ tzw. słuchu mownego/. Stymulując funkcje słuchowe przyczyniamy się do rozwoju mowy dziecka.

<u>Przykłady ćwiczeń dla dzieci młodszych:</u>

1. „Co słyszę?" – dzieci siedzą z zamkniętymi oczami i nasłuchują, rozpoznają odgłosy dochodzące z sąsiedztwa, ulicy.

2. „Zgadnij, co wydało dźwięk?” – uderzanie pałeczką w szkło, fajans, metal, kamień, drewno itp. Toczenie różnych przedmiotów po podłodze np. piłki, kasztana, kamienia - rozpoznawanie odgłosu przez dzieci.
3. Uderzanie o siebie klockami, łyżeczkami, garnuszkami; uderzanie łyżeczką o pustą szklankę, o szklankę z wodą, klaskanie, darcie papieru, gniecenie papieru, przelewanie wody (z wysokości, z niska), drapanie po szkle, papierze, stole.
4. Szukanie ukrytego zegarka, radia, dzwoniącego budzika.
5. Rozróżnianie i naśladowanie głosów zwierząt: kota, psa, krowy, kury, koguta, kaczki, gęsi itp.
6. Rozróżnianie odgłosów pojazdów: samochodu, pociągu, motoru, traktora itp.
7. Rozpoznawanie po dźwięku różnych urządzeń domowych, np. odkurzacz, mikser, suszarka, pralka itp.

Przykłady ćwiczeń dla dzieci starszych:

1. Wydzielanie sylab w wyrazach poprzez wystukiwanie sylab, wyklaskiwanie, badanie ile razy opadnie żuchwa (na ręce) przy wybrzmiewaniu sylab.
2. Nazywanie obrazków – dziecko kończy wyraz po pierwszej sylabie wypowiedzianej przez rodzica, a potem odwrotnie – dziecko zaczyna.
3. Dzielenie na sylaby imion dzieci (na początku łatwych).
4. Wyszukiwanie imion dwu- i trzysylabowych.
5. Wyszukiwanie imion, przedmiotów rozpoczynających się od samogłoski, następnie od podanej spółgłoski.